

קריאת התורה של ראש השנה:

בשני ימי ראש השנה אנחנו קוראים סיפור אחד בהמשכים: ביום הראשון קוראים על לידת יצחק, וביום השני קוראים על עקידתו. אבל האמת היא שהקריאה של היום הראשון בכלל לא עוסקת ביצחק, אלא בעיקר בישמעאל. מדוע אנחנו מזכירים את ישמעאל דוקא ביום זה? - אחת התשובות לכך היא בגלל מה שאמר המלאך להגר: "מה לך הגר אל תיראי כי שמע אלקים אלקיך קול הנער באשר הוא שם". ישמעאל הולך לעשות הרבה מאוד צרות לעם ישראל. לא מגיע לו לחיות. אבל הקב"ה שומע את קולו באשר הוא שם. המשפט נערך בהתאם למצבו באותו רגע- שעדיין לא הגיע לו להיענש..

זהו המסר שאנחנו רוצים לומר בראש השנה: אולי לא נצליח לעמוד בכל הדברים שאנחנו מקבלים על עצמנו ביום זה, אבל המשפט צריך להיות באשר אנחנו כאן - והיום כולנו בעלי כוונות טהורות.

הדמיון בשני הנסיונות

יש סיבה נוספת לקריאה זו בראש השנה: בדיוק כפי שביום השני קוראים על נסיונו של אברהם אבינו בעקידת יצחק כדי להזכיר את זכותו של אברהם, ביום הראשון קוראים על נסיונו של אברהם אבינו בגירוש ישמעאל. יש הרבה דמיון בין שני הסיפורים: בשניהם יש צו של הקב"ה לאברהם לפגוע בבנו, ואברהם משכים בבוקר ועושה את מה שנצטווה. בשני הסיפורים התערבותו של מלאך ה' היא שמצילה את בנו של אברהם אבינו ממוות.

מה יותר קשה?

במובן מסוים היה גירוש ישמעאל קשה יותר: בנסיון העקידה אומר ה' לאברהם: "קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק וְלךְ לְךְ אֶל אֶרֶץ הַמִּרְיָה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה". לאברהם אין ספק שזה רצון ה'. אבל בגירוש ישמעאל אברהם לא שמע את קול ה', אלא את קולה של אשתו שאמרה לו: "גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק". גם אח"כ ה' לא אומר בפירוש לגרש את ישמעאל, אלא אומר: "כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה". הרבה יותר קל לשמוע את דבר ה' כשהוא מגיע מה' מאשר לשמוע זאת ממישהו אחר. הקושי הוא לשמוע את שרה ולהבין שזהו רצון ה'.

אנחנו קוראים את שני הנסיונות של אברהם אבינו בראש השנה: נסיון עקידת יצחק מלמד אותנו את מסירות הנפש שצריכה להיות ליהודי כשהוא שומע את דבר ה', ונסיון גירוש ישמעאל מלמד אותנו שאת קולו של ה' לא תמיד שומעים מה', ולפעמים צריך לזהות את קולו של ה' באנשים הסובבים אותנו: ההורים, האשה, הרב, החברים וכו'.

את מי הקב"ה שומע?

"וַתִּשָּׁב לָהּ מִנְּגַד הַרְחֵק כְּמִטְחָוִי קִשְׁתָּ כִּי אָמְרָה אֶל אֶרְאֶה בְּמוֹת הַיֶּלֶד וַתִּשָּׁב מִנְּגַד וַתִּשָּׂא אֶת קִלְיָהּ וַתִּבְרַךְ", אבל למרות הבכי שלה, הקב"ה לא שומע את הבכי הזה: "וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת קוֹל הַנֶּעֱר - ולא את קול אמו. ובדברי המלאך הדברים מודגשים שוב: "מה לך הגר אל תיראי כי שמע אלקים אלקיך קול הנער באשר הוא שם". הקב"ה אינו שומע את קול הבכי של הגר מכיון שהיא אינה בוכה לה', אלא בוכה בכי של יאוש. חז"ל גם לומדים לנו, שעדיפה תפילת אדם על עצמו- מאשר תפילת אחרים עליו..

שבת שלום ושמחה! שנה טובה ומבורכת!

שנת אהבה.. "ואהבת לרעך כמוך", "ואהבת את ד' אלוקיך" .. שנה "שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים" ..
שנת בריאות, אושר, הצלחה... והרבה לימוד זכות! סליחה ומחילה בשם כל הצוות- באם פגענו- או באם מישהו נפגע מאיתנו..
ונשתדל למחול זה לזה בלב שלם, ולהרבות אהבה בעמנו.

אוהבכם
הרב אריאל.